

RAPPORT
INZAKE ONDERZOEK
JUISTE EN RECHTMATIGE
BESTEDING VAN MIDDELEN UIT
HET COVID-19 NOODFONDS

Inhoudsopgave

Voorwoord

Afkortingen **3**

Samenvatting **4**

1 Inleiding **7**

1.1 Aanleiding onderzoek 7

1.2 Wettelijk kader 8

1.3 Gecontroleerde 8

2 Onderzoeksaanpak **10**

2.1 Controlestandaard 10

2.2 Onderzoeksvragen 10

2.3 Reikwijdte controle 11

2.4 Criteria 11

2.5 Bewijsverzameling 11

3 Bevindingen **13**

3.1 Informatievergaring Rekenkamer 13

3.2 Informatieverschaffing gecontroleerde 16

4 Conclusie **18**

5 Aanbeveling **19**

Bijlage

1: Overzicht goedgekeurde missiven naar ministerie 20

Voorwoord

De Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer) heeft op grond van haar taken, vervat in de Wet Rekenkamer van Suriname (S.B. 2019 no. 102) en artikel 7lid 6 van de Wet Uitzonderingstoestand COVID-19 (S.B. 2020 no. 83 van 09 april 2020) en artikel 13 van de Wet Uitvoering Burgerlijke Uitzonderingstoestand (S.B. 2020 no. 151) in de periode mei 2020 tot ultimo februari 2021 een aanvang gemaakt met een financieel en rechtmatigheidsonderzoek betreffende het beheer en de besteding van middelen uit het COVID-19 Noodfonds zoals genoemd in de Wet Uitzonderingstoestand COVID-19.

De Rekenkamer hoopt met dit onderzoek aan alle belanghebbenden inzicht te verschaffen aangaande de toepassing van de wettelijke bepalingen met betrekking tot het beheer en de besteding van middelen uit het COVID-19 Noodfonds. Dit kan ertoe leiden dat de toepassing van de wettelijke voorschriften wordt afgedwongen of dat de wet wordt aangepast.

De Rekenkamer heeft haar bevindingen van vornoemd onderzoek in dit rapport verwerkt.

Paramaribo, maart 2021

De Rekenkamer van Suriname

Mevr. drs. N.H. Vredeberg, MBA
(Secretaris)

Afkortingen

WU COVID-19	Wet Uitzonderingstoestand COVID-19
WUBU	Wet Uitvoering Burgerlijke Uitzonderingstoestand
G.B.	Gouvernementsblad
S.B.	Staatsblad van de Republiek Suriname
RvM	Raad van Ministers
CLAD	Centrale Landsaccountantsdienst

Samenvatting

Vanwege de uitbraak van COVID-19 op wereldwijde schaal, waarbij Suriname niet gevrijwaard is gebleven van de gevolgen van deze pandemie, is door de regering van Suriname in april 2020, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, de Wet Uitzonderingstoestand COVID-19 (S.B. 2020 no. 83 van 09 april 2020) afgekondigd. Deze wet was afgekondigd voor de periode van 3 (drie) maanden. Na het verstrijken van die periode is als follow-up op voormelde wet op 7 augustus 2020 een aanvullende wet (S.B. 2020 no. 151) getiteld: Wet Uitvoering Burgerlijke Uitzonderingstoestand (WUBU), voor de duur van 6 (zes) maanden afgekondigd.

Deze wetten hebben verband met het tegengaan van ongecontroleerde verspreiding in Suriname van het SARS-CoV-2-virus dat de volksgezondheid, veiligheid en economie van Suriname ernstig in gevaar kan brengen. De regering was van oordeel dat op basis van de bepalingen genoemd in artikel 72 onder c van de Grondwet, (S.B. 1987 no.116/gewijzigd bij Staatsbesluit van 1992 no. 38), het noodzakelijk was om de burgerlijke uitzonderingstoestand af te kondigen en buitengewone maatregelen te treffen.

In de WU COVID-19 (S.B. 2020 no. 83) is in artikel 7 lid 6 bepaald dat aan de Rekenkamer van Suriname, maandelijks de afschriften van de uitgaven uit het COVID-19 Noodfonds verzonden moeten worden. Ook is aangegeven dat de afsluiting van het COVID-19 Noodfonds zal plaatsvinden, nadat alle uitgaven die zijn gedaan, zijn gecontroleerd door de Centrale Landsaccountantsdienst (CLAD) en de Rekenkamer van Suriname (Rekenkamer).

Bij de inwerkingtreding van WUBU, (S.B. 2020 no. 151), vervalt de WU COVID-19, (S.B. 2020 no. 83). In artikel 13 van S.B. 2020 no. 151 is echter bepaald dat dit plaatsvindt met uitzondering van de bepalingen genoemd in artikel 7 van de Wet Uitzonderingstoestand COVID-19 met betrekking tot het Noodfonds en de noodreserve.

Voor het opstarten van dit onderzoek heeft de Rekenkamer haar werkzaamheden gebaseerd op alle ontvangen goedgekeurde raadsbesluiten in de periode april 2020 tot en met november 2020 van de Raad van Ministers (RvM), de missiven. Wij willen wel vooropstellen dat een missive op zich nog geen enkele rechtskracht heeft. De missiven zijn gebruikt als leidraad voor het opstarten van het onderzoek.

De ontvangen missiven hebben betrekking op het verlenen van goedkeuring door de RvM aan diverse ministeries voor de besteding van middelen uit het COVID-19 Noodfonds.

Conform artikel 8 lid 7, (S.B. 2020 no. 83), bedraagt de eerste tranche die door De Nationale Assemblée is goedgekeurd ter opnemng in voornoemde fonds SRD 400 miljoen (zegge: vierhonderdmiljoen Surinaamse dollars). En volgens artikel 13 lid 2 (S.B. 2020 no. 151) bedraagt het goedgekeurde bedrag SRD 1,5 miljard (zegge: één miljard vijfhonderd miljoen Surinaamse dollars).

Aan de hand van de ontvangen missiven hebben wij gecalculeerd dat voor de periode 11 maart tot en met 2 september 2020 respectievelijk SRD 230.489.330,05 (zegge: tweehonderdendertig miljoen vierhonderdennegenentachtigduizend en driehonderdendertig ^{05/100} Surinaamse dollars) en USD 1.032.195,65 (zegge: éénmiljoen tweeëndertigduizend en honderdvijfennegentig ^{65/100} Amerikaanse dollars) is goedgekeurd voor het doen van betalingen uit het fonds.

Na conversie van het bedrag van USD naar SRD met de Centrale Bankkoers van 7.52 bedraagt het totaal goedgekeurde bedrag SRD 238.251.441,34 (zegge: tweehonderdenachtendertig miljoen tweehonderdenéénenvijftigduizend en vierhonderdenveertig ^{34/100} Surinaamse dollars). (vide bijlage 1)

Op grond van hetgeen vervat in artikel 7 lid 6 van de Wet Uitzonderingstoestand COVID-19, waarbij is bepaald dat de Rekenkamer maandelijks de afschriften van de uitgaven die betrekking hebben op het in de wet genoemde COVID-19 Noodfonds moet ontvangen, is informatie opgevraagd. Door de Rekenkamer is middels het verzenden van drie opeenvolgende brieven aan de voorzitter van het crisismanagementteam gevraagd voor een pre-auditgesprek.

Het doel van het pre-auditgesprek was om nadere afspraken te maken met het crisismanagementteam over de toezichthoudende en controlerende taak van de Rekenkamer. Echter is de Rekenkamer tot op heden, ondanks herhaaldelijk schrijven, niet uitgenodigd door het crisis-managementteam, door tussenkomst van de minister van Volksgezondheid, voor een onderhoud.

Vanwege het uitblijven van de uitnodiging door het crisismanagementteam is informatie betreffende mogelijke bestedingen uit het COVID-19 Noodfonds opgevraagd bij 7 (zeven) ministeries en waar nodig bij de organisaties, zoals genoemd in de goedgekeurde missiven. Ook het aanschrijven van de diverse ministeries heeft er niet toegeleid dat aan de Rekenkamer de gewenste informatie ter beschikking is gesteld.

Doordat de informatieverschaffing naar de Rekenkamer toe, op enkele instanties na, heel stroef is verlopen, zijn wij van oordeel dat de Rekenkamer verhinderd is in de adequate uitoefening van haar wettelijke toezichthoudende en controletaken. De Rekenkamer moet derhalve concluderen dat het crisismanagementteam en de ministers van de diverse ministeries verzuimd hebben zich te houden aan de wettelijke bepalingen zoals vastgesteld in de Wet Uitzonderingstoestand COVID-19 en de Wet Rekenkamer 2019, artikel 19 lid 1.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding onderzoek

Door de regering van Suriname zijn in april 2020 na goedkeuring door De Nationale Assemblée de Wet Uitzonderingstoestand COVID-19 (S.B. 2020 no. 83 van 09 april 2020) en in augustus de Wet Uitvoering Burgerlijke Uitzonderingstoestand (S.B. 2020 no. 151) afgekondigd.

Conform artikel 7 lid 1 van de Wet Uitzonderingstoestand COVID-19 (S.B. 2020 no. 83) is door de regering een COVID-19 Noodfonds ter waarde van SRD 400 miljoen (*zegge: vierhonderdmiljoen Surinaamse dollars*) ingesteld, waaruit door de regering specifieke maatregelen betreffende de preventie en bestrijding van COVID-19 zijn genomen zodat de eventuele gevolgen daarvan gefinancierd konden worden voor 3 (drie) maanden. Na het verstrijken van die periode is als follow-up op voormelde wet de wet van 7 augustus 2020 (S.B. 2020 no. 151) getiteld Wet Uitvoering Burgerlijke Uitzonderingstoestand afgekondigd voor de duur van 6 (zes) maanden. Het goedgekeurde bedrag volgens artikel 13 lid 2 (S.B. 2020 no. 151) bedraagt SRD 1.5 miljard (*zegge: één miljard vijfhonderd miljoen Surinaamse dollars*).

In artikel 7 lid 6 van genoemde wet is bepaald dat de Rekenkamer maandelijks afschriften van de uitgaven uit het COVID-19 Noodfonds dient te ontvangen. Tevens is bepaald dat de afsluiting van het COVID-19 Noodfonds zal plaatsvinden, nadat alle uitgaven die zijn gedaan, gecontroleerd zijn door de CLAD en de Rekenkamer.

Naar aanleiding van hetgeen bepaald is in artikel 7 van de WU COVID-19 en artikel 13 in de WUBU, is de Rekenkamer gestart met een onderzoek naar de juistheid en rechtmatigheid van de bestedingen ten laste van het COVID-19 Noodfonds.

De Rekenkamer voert haar taken uit conform artikel 149 van de Grondwet (S.B. 1987 no. 116) en artikel 2 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no. 102).

1.2 Wettelijk kader

De WU COVID-19 en de WUBU voorzien in het instellen van een COVID-19 Noodfonds door de regering. De middelen van voornoemd noodfonds zullen worden aangewend voor de financiering van de kosten die in verband met de afgekondigde COVID-19-uitzonderings-toestand gepaard zijn gegaan met buitengewone maatregelen en voorzieningen. Voorts wordt met de instelling van het COVID-19 Noodfonds beoogd het op richtige wijze kanalisieren en beheren van de verkregen nationale en internationale middelen ten behoeve van de aanpak van de crisis.

Voor wat de middelen van het COVID-19 Noodfonds betreft, is op de eerste plaats uitgegaan van overheidsbijdragen alsmede schenkingen van nationale en internationale organisaties en bedrijven.

Het eerdergenoemd wettelijk kader waarbinnen de regering handelingen mag uitvoeren, is genoemd in deze wetten.

De volgende wettelijke regelingen c.q. bepalingen zijn ook van kracht, te weten:

- artikel 72 onder c van de Grondwet (S.B. 1987 no. 116) gewijzigd bij de wet van 8 april 1992 (S.B. 1992 no. 38) handelende over de afkondiging en beëindiging van de oorlogstoestand, de burgerlijke of militaire uitzonderingstoestand;
- Comptabiliteitswet 2019 (S.B. 2019 no. 98) van toepassing op de wijze van financiering van het COVID-19 Noodfonds en de besteding van de gelden uit voornoemde fondsen de noodvoorzieningen terzake;
- artikel 14 van voornoemde Comptabiliteitswet 2019 dat handelt over de financiering ten behoeve van het COVID-19 Noodfonds;
- vanwege het ontbreken van een noodreserve zoals genoemd in lid 1 van artikel 14 van de Comptabiliteitswet 2019 kunnen in afwijking van de Bankwet (S.B. 2005 no. 56.) en de Wet op de Staatsschuld (S.B. 2002 no. 27) zowel extra voorschotten als externe financiering worden aangegaan;
- Wetboek van Strafrecht (G.B. 1911 no. 1) en overige wettelijke regelingen en instructies.

1.3 Gecontroleerde

Conform artikel 8 lid 1 van de WU COVID-19 en artikel 13 van de WUBU dienen alle uitgaven die worden bekostigd in deze COVID-19-uitzonderingstoestand, overgedragen te worden aan de vigerende begrotingen van de ministeries. Deze op zich zijn onderworpen aan

de richtlijnen die door de minister van Financiën worden vastgesteld en die gelden voor het beheer en de rapportage van andere uitgaven.

Het gecontroleerde bij dit onderzoek betreft derhalve alle ministeries die, uitgaande van de taken c.q. besluiten die genoemd zijn in de wet, het beheer voeren over de beschikbaar gestelde middelen uit het COVID-19 Noodfonds.

Voor een richtige uitvoering van de COVID-maatregelen is door de president van de Republiek Suriname, na afkondiging van de voornoemde wetten, een crisismanagementteam ingesteld.

Het crisismanagementteam bestaat uit de volgende functionarissen:

- Vice-president van de Republiek Suriname;
- directeur Directoraat Nationale Veiligheid;
- minister van Justitie & Politie;
- minister van Volksgezondheid;
- vertegenwoordiger Nationaal Coördinatie Centrum voor Rampenbeheersing (NCCR);
- directeur Ministerie van Volksgezondheid;
- directeur Academisch Ziekenhuis Paramaribo;
- voorzitter Epidemiologische crisiscommissie;
- twee Surinaamse infectiologen en een clinicus.

2 Onderzoeksaanpak

Het onderzoek richt zich op de vaststelling van de juistheid en rechtmatigheid van de besteding van de middelen uit het COVID-19 Noodfonds. Onze onderzoeksaanpak wordt onderstaand als volgt toegelicht:

1. controlestandaard (2.1)
2. onderzoeksvragen (2.2)
3. reikwijdte controle (2.3)
4. criteria (2.4)
5. bewijsverzameling (2.5).

2.1 Controlestandaard

Het onderzoek wordt uitgevoerd in overeenstemming met de International Standards for Supreme Audit Institutions voor het doen van rechtmatigheidsonderzoeken (ISSAI 400/4000) en onderzoek van financiële overzichten (ISSAI 200/2000).

2.2 Onderzoeksvragen

De centrale onderzoeksvraag is: *“In hoeverre worden alle wettelijke bepalingen in achtgenomen ter waarborging van een juiste en rechtmatige besteding van middelen uit het COVID-19 Noodfonds ter waarde van SRD 400miljoen (zegge: vierhonderdmiljoen Surinaamse dollars) en SRD 1.5 miljard (zegge: één miljard vijfhonderd miljoen Surinaamse dollars)?*

De centrale onderzoeksvraag is uitgewerkt in de volgende deelvragen:

- Welke schriftelijke processen en procedures zijn vastgesteld ter waarborging van een rechtmatige en juiste besteding en verantwoording van de middelen uit het COVID-19 Noodfonds?
- Welke activiteiten zullen gefinancierd en uitgevoerd worden met de middelen uit het COVID-19 Noodfonds, en voldoen ze aan de eisen zoals beoogd door de wetgever?
- Is er conform de bepaling opgenomen in de WU COVID-19 en WUBU periodiek verantwoording afgelegd van de ontvangsten en uitgaven uit het COVID-19 Noodfonds?

2.3 Reikwijdte controle

De reikwijdte van dit onderzoek betreft de Republiek Suriname, maar in het bijzonder de kustvlakte, Paramaribo en randdistricten. Daarnaast alle natuurlijke en rechtspersonen aan wie middelen ter beschikking zijn gesteld uit het COVID-19 Noodfonds.

2.4 Criteria

Conform de bepalingen opgenomen in de WU COVID-19 en WUBU dienen alle middelen die worden besteed in het kader van deze COVID-19 uitzonderingstoestand te worden overgedragen aan de vigerende begrotingen van de ministeries. De ministeries zijn onderworpen aan de richtlijnen die door de minister van Financiën worden vastgesteld ten behoeve van het beheer en de rapportage van de uitgaven. Voorts is vastgesteld dat de Comptabiliteitswet 2019 van toepassing is op de wijze van de besteding van de gelden uit het COVID-19 Noodfonds en de noodvoorzieningen.

Derhalve betekent dit dat alle ontvangsten en uitgaven c.q. bestedingen in en uit het COVID-19 Noodfonds conform de goedgekeurde processen, procedures en richtlijnen die van kracht zijn bij de begrotingsuitvoering van een ministerie, in acht genomen moeten worden.

2.5 Bewijsverzameling

Voor het opstarten van het onderzoek heeft de Rekenkamer haar werkzaamheden gebaseerd op alle ontvangen raadsbesluiten c.q. missiven die goedgekeurd zijn door de RvM. Deze hebben betrekking op het verlenen van goedkeuring door de RvM aan diverse ministeries voor de uitputting van middelen uit het COVID-19 Noodfonds.

Hierbij wordt benadrukt dat een missive op zich nog geen enkele rechtskracht heeft. De missiven zijn gebruikt als leidraad voor het opstarten van het onderzoek.

Daarnaast is het ontvangen van een verzoek van het Bureau voor de Staatsschuld ter registratie van een schatkistpromesse ten bedrage van SRD 400 miljoen (*zegge: vierhonderd miljoen Surinaamse dollars*) leidend geweest voor ons onderzoek. Deze schatkistpromesse is verstrekt door de minister van Financiën aan de Centrale Bank van Suriname voor de beschikbaarstelling van middelen voor het COVID-19 Noodfonds.

Op grond van hetgeen vervat is in artikel 7 lid 6 en artikel 13 van de WU COVID-19 en WUBU, waarbij bepaald is dat de Rekenkamer van Suriname maandelijks de afschriften van de uitgaven die betrekking hebben op het in de wet genoemde COVID-19 Noodfonds dient te ontvangen, is informatie opgevraagd.

Doordat de verzending van de maandelijkse afschriften van de uitgaven naar de Rekenkamer uitbleef, heeft de Rekenkamer uit hoofde van haar toezichhoudende taak besloten om deze informatie zelf op te vragen bij belanghebbende ministeries en waar nodig ook bij de instanties/bedrijven zoals genoemd in de goedgekeurde missiven.

3 Bevindingen

Het onderzoeksresultaat van de Rekenkamer wordt onderstaand als volgt gepresenteerd:

- informatievergaring door de Rekenkamer (3.1)
- informatieverstopping gecontroleerde (3.2)

3.1 Informatievergaring Rekenkamer

Conform artikel 7 lid 6 vervat in de wet van 09 april 2020 (S.B. 2020 no. 83) ter uitvoering van artikel 72 onder c van de Grondwet met betrekking tot afkondiging van de Burgerlijke Uitzonderingstoestand in verband met de COVID-19 pandemie (Wet Uitzonderingstoestand COVID-19) alsmede artikel 13 in de wet van 07 augustus 2020 (S.B. 2020 no. 151) benaderde de Rekenkamer de belanghebbenden bij de besteding van het COVID-19 Noodfonds met het volgende:

In artikel 7 lid 6, van S.B. 2020 no. 83, is aangegeven dat aan de Rekenkamer van Suriname maandelijks de afschriften van de uitgaven dienen te worden verzonden die betrekking hebben op het in de wet genoemde COVID-19 Noodfonds.

In de periode 11 april tot en 11 november 2020 zijn diverse missiven opgestuurd naar de Rekenkamer die te maken hebben met de uitvoering van de COVID-19-maatregelen.

De Rekenkamer heeft in januari en februari 2021 respectievelijk 3 (drie) om 2 (twee) missiven ontvangen over het dienstjaar 2021 die te maken hebben met de uitvoering van de COVID-19 maatregelen. Deze missiven zijn niet meegenomen in het overzicht van de ontvangen missiven over de periode 2020.

Per schrijven de dato 21 mei 2020, met als kenmerk DN/2322/du, heeft de Rekenkamer aan de voorzitter van het crisismanagementteam, ingesteld door de voormalige president, de heer D.D. Bouterse, zoals genoemd in artikel 2 van de WU COVID-19, gevraagd ontvangen te worden voor een pre-auditgesprek. Het doel van het pre-auditgesprek was om nadere afspraken te maken over de toezichthoudende en controlerende taak van de Rekenkamer. Op 22 juli 2020 werd wederom een brief met kenmerk NV/1113/du en briefnummer 0146.20 door tussenkomst van de minister van Volksgezondheid gericht aan het crisismanagementteam dat ingesteld is door de huidige president, de heer Ch. Santokhi. Het betrof de wens van de Rekenkamer om ontvangen te worden voor een pre-auditgesprek met het bestuur.

Op 7 augustus 2020 verstuurde de Rekenkamer op basis van de eerder aangehaalde brieven, een rappelbrief gericht aan de voorzitter van het crisismanagementteam.

Tenslotte stuurde de Rekenkamer op 24 augustus 2020 wederom een brief met verwijzing naar het schrijven van 7 augustus 2020 met kenmerk NV/2322/va, briefnummer 0178.20 inzake de wens om ontvangen te worden door het bestuur van het crisismanagementteam.

Vermeldenswaard is dat na twee keer te zijn uitgenodigd door de minister van Volksgezondheid (op 29 juli en op 3 augustus 2020), het betreuenswaardig is te noemen dat dit pre-auditgesprek, zonder daadwerkelijke voortgang van de geplande meeting, ook nimmer heeft plaatsgevonden.

Op dinsdag 8 september 2020 had de minister van Volksgezondheid in een televisieprogramma een vraagggesprek. In dat gesprek is door de minister aangegeven dat de Rekenkamer verslag moet doen van de maandelijks gedane uitgaven uit het Covid-19 Noodfonds. Die gedane uitspraak is niet juist.

Derhalve heeft de Rekenkamer middels haar schrijven van 14 september 2020 met kenmerk PB/1113/va no. 0218.20 aan de minister gevraagd om rectificatie in verband met de gedane uitspraak in voornoemd vraagggesprek.

De minister heeft op zijn beurt middels het schrijven van 21 september 2020 no: 2,559 AYIVO zijn verontschuldiging aangeboden en deelde ook mee dat er alsnog een gesprek zal plaatsvinden met de Rekenkamer op een nader te bepalen tijdstip. Wij moeten hierbij rapporteren dat tot op heden de Rekenkamer niet is uitgenodigd door de minister voor een onderhoud.

Op 13 november 2020 hebben vertegenwoordigers van de Rekenkamer met de president van de Republiek Suriname en vertegenwoordigers van de regering een overleg gehad. Tijdens dat overleg is door de Rekenkamer de mededeling gedaan dat door de voorzitter van het crisis-managementteam door tussenkomst van de minister van Volksgezondheid en de aangeschreven ministers, niet is gereageerd op de brieven van de Rekenkamer inzake het verzoek tot informatieverzanding betreffende COVID-19.

Naar aanleiding van het uitblijven van de uitnodiging van de minister van Volksgezondheid heeft de Rekenkamer, uit hoofde van haar toezichthoudende taak, besloten nadere informatie middels brieven op te vragen aan de 7 (zeven) ministeries genoemd in de missiven.

Het gaat om de volgende ministeries met hun respectievelijke organisatie(s) en de aanvraag volgens de diverse missiven:

- Voor het Ministerie van Openbare Werken zijn drie (3) missiven in de periode 26 juni 2020 tot en met 09 juli 2020 goedgekeurd ter uitvoering van de COVID-19-maatregelen met een totale waarde van respectievelijk circa SRD 17.4 miljoen en USD 137.438,- (briefnummer 0245.20).
- Voor het Ministerie van Regionale Ontwikkeling en Sport zijn drie (3) missiven in de periode 02 april 2020 tot en met 09 juli 2020 goedgekeurd ter uitvoering van de COVID-19-maatregelen met een totale waarde van circa SRD 34.4 miljoen (briefnummer 0246.20).
- Voor het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting zijn twee (2) missiven op 02 september 2020 goedgekeurd ter uitvoering van de COVID-19-maatregelen met een totale waarde van circa SRD 39.6 miljoen (briefnummer 0247.20).
- Voor het Ministerie van Financiën en Planning is één (1) missive op 11 april 2020 goedgekeurd ter uitvoering van de COVID-19-maatregelen met een totale waarde van circa SRD 50 miljoen (briefnummer 0249.20).
- Voor het Ministerie van Ruimtelijke Ordening en Milieu zijn zes (6) missiven in de periode van 26 juni tot en met 14 juli 2020 goedgekeurd ter uitvoering van de COVID-19-maatregelen met een totale waarde van circa SRD 1.1 miljoen (briefnummer 0250.20).
- Voor het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen is één (1) missive op 30 juni 2020 goedgekeurd ter uitvoering van de COVID-19-maatregelen met een totale waarde van circa SRD 21 miljoen (briefnummer 0248.20).
- Voor het Ministerie van Volksgezondheid zijn 15 missiven in de periode 13 maart 2020 tot en met 30 juni 2020 goedgekeurd ter uitvoering van de COVID-19-maatregelen met een totale waarde van circa SRD 51 miljoen en circa USD 829.506,28 (briefnummer 0244.20).

In bijlage 1 wordt u een overzicht gepresenteerd van de ontvangen missiven. Het totale bedrag dat is goedgekeurd voor het doen van betalingen uit het COVID-19 Noodfonds bedraagt respectievelijk SRD 230.489.330,05 (zegge: *tweehonderdendertig miljoen vierhonderdennegenentachtigduizend en driehonderdendertig* ^{05/100} Surinaamse dollars) en U SD 1.032.195,65 (zegge: *één miljoen tweeëndertigduizend en honderdvijfennegentig* ^{65/100} Amerikaanse dollars).

Na conversie van het bedrag van USD naar SRD met de Centrale Bankkoers van 7.52 bedraagt het totaal goedgekeurde bedrag SRD 238.251.441,34 (zegge: *tweehonderdenacht-*

endertig miljoen tweehonderdenéénenvijftigduizend en vierhonderdeneenenveertig ^{34/100} *Surinaamse dollars*).

Missive no. 357 de dato 11 april 2020 ten name van het Ministerie van Financiën blijkt een intrekking te zijn van missive no. 246 de dato 23 maart 2020 ten name van het Ministerie van Volksgezondheid. Het bedrag volgens deze twee missiven is elk SRD 50 miljoen (*zegge: vijftig miljoen Surinaamse dollars*). Vooralsnog is dit bedrag meegenomen in bijlage 1, omdat de Rekenkamer geen uitspraak kan doen over de juistheid en rechtmatigheid van de intrekking.

Eerlijkheidshalve geven wij aan dat wat de missiven met de nummers 377A, 379A, 399 en 446A (zie bijlage 1) betreft), door de Rekenkamer nog geen additionele informatie is opgevraagd.

Vanwege het uitblijven van de opgevraagde informatie bij diverse ministeries betreffende de bestedingen uit het COVID-19 Noodfonds heeft de Rekenkamer 6 (zes) rechtspersonen die genoemd zijn in de missiven uiteindelijk aangeschreven. De Rekenkamer heeft hierdoor getracht om vast te stellen of de informatie bij deze rechtspersonen te vinden is, deze vervolgens te matchen met de missiven, het ingediende voorstel van de organisatie en de besteding van de middelen.

De navolgende organisaties zijn aangeschreven, te weten:

- N.V. Luchthavenbeheer;
- Civil Aviation Safety Authority Suriname (CASAS);
- Bureau Openbare Gezondheidszorg (BOG);
- Jan Starke Opleidings- en Ontspanningscentrum (JSOOC);
- Stichting Natuurbeheer Suriname (Stinasu);
- NV Grassalco.

3.2 Informatieverschaffing gecontroleerde

Zoals eerder vermeld heeft de Rekenkamer middels het verzenden van brieven naar 7 (zeven) ministeries informatie opgevraagd over de bestedingen uit het COVID-19 Noodfonds.

Het aanschrijven van de zeven ministeries heeft er niet toegeleid dat aan de Rekenkamer de gewenste informatie volledig ter beschikking is gesteld.

Na het aanschrijven van 6 (zes) rechtspersonen die genoemd zijn in de missiven, is via het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme, informatie ontvangen van N.V. Luchthavenbeheer, Casas en de SLM met de mededeling dat ze onvoldoende tot geen middelen uit het COVID-19 Noodfonds hebben ontvangen. Daarnaast is informatie ontvangen van het BOG en JSOOC.

Uit het schrijven van de diverse organisaties blijkt het volgende:

- De directeur van N.V. Luchthavenbeheer geeft in zijn schrijven de dato 1 december 2020 Ext. 675/CEO/VC aan dat ze niet wisten dat hun raadsvoorstel was goedgekeurd en dat ze geen middelen uit het COVID-19 Noodfonds hebben ontvangen.
- De directeur van Casas geeft in zijn schrijven van 30 november 2020 kenmerk HEAD/ 202040 aan, nimmer gelden te hebben ontvangen uit het COVID-19 Noodfonds.
- In het schrijven van de SLM de dato 23 november kenmerk PBMDA 20.294 is medegedeeld dat aan de voormalige minister van Openbare Werken, Transport en Communicatie, de heer mr. V. J. Chotkan, was gevraagd naar een financiële injectie van SRD 15.000.000,- ter uitbetaling van salarissen en secundaire voorzieningen van de SLM. Hiervan is slechts SRD 10.000.000 ontvangen uit het COVID-19 Noodfonds.
- In de brief van het BOG de dato 19 januari 2021 kenmerk 1048 deelt de wnd. Directeur mee dat de uitbetalingen, conform de missiven, via het Ministerie van Volksgezondheid zijn uitgevoerd. Voorts is aangegeven dat de kopieën van de missiven en de onderliggende stukken door tussenkomst van de onderdirecteur Financieel Beheer van Volksgezondheid ter beschikking zijn gesteld. Verder deelde de directeur mede dat de CLAD reeds een onderzoek heeft verricht naar de uitgaven gedaan door het BOG.
- Stichting JSOOC heeft per schrijven de dato 26 januari 2021 Nr: Dir/JSC/ 008-21 aangegeven dat ze de gelden horende bij missive 1038 voor subsidie over de maand juli 2020 niet heeft ontvangen. Ten aanzien van missive 1088 geven zij aan dat de directie van JSOOC pas in november 2020 ervan op de hoogte was dat de aangevraagde middelen voor juli 2020 waren goedgekeurd in de RvM van 9 juli 2020. Verdere afhandeling van de aangevraagde middelen over juli 2020 heeft dus niet plaatsgevonden.

4 Conclusie

Conform artikel 2 lid 2 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019 (S.B. 2019 no. 102) heeft de Rekenkamer onder meer tot taak het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, de goedkeuring van de rekening van ontvangsten en uitgaven alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin als bedoeld in artikel 149 lid 1 van de Grondwet.

Voorts is in Wet Rekenkamer Suriname 2019, enwel in artikel 19 lid 1, bepaald dat degenen die gelden, geldswaarden of goederen aan de Staat toebehorend, dan wel gelden in staatskas gedeponereerd, onder zich hebben of daartoe zelfstandig het beheer voeren, rekenplichtig zijn aan de Rekenkamer.

In artikel 7 lid 6 van de Wet Uitzonderingstoestand COVID-19 is verwoord, wat de verantwoordelijkheid van de actoren genoemd in de wet is. Bepaald is dat aan de Rekenkamer maandelijks de afschriften van de uitgaven uit het COVID-19 Noodfonds opgestuurd moeten worden. Tevens is vastgesteld dat de afsluiting van het COVID-19 Noodfonds zal plaatsvinden, nadat alle uitgaven die zijn gedaan, door de CLAD en de Rekenkamer zijn gecontroleerd.

Doordat de informatieverstopping naar de Rekenkamer tot nu toe, op enkele instanties na, heel stroef is verlopen, is de Rekenkamer van oordeel dat zij verhinderd is om haar toezichthoudende en controletaken op een adequate wijze uit te voeren.

De antwoorden op de centrale onderzoeksvraag en de daarbij behorende deelvragen, zoals opgenomen bij het onderdeel 2.2 Onderzoeksvragen, zijn hierdoor onbeantwoord gebleven.

De Rekenkamer moet derhalve concluderen dat het crisismanagementteam en desbetreffende ministers zich niet hebben gehouden aan de wettelijke bepalingen betreffende het afleggen van verantwoording, zoals die is vastgesteld in de Wet Uitzonderingstoestand COVID-19 én de Wet Rekenkamer Suriname 2019.

5 Aanbeveling

De Rekenkamer beveelt alle belanghebbenden aan om in het vervolgtraject van dit onderzoek hun volledige medewerking te verlenen. Het is van eminent belang om artikel 19 lid 1 na te leven. In dat artikel is bepaald dat degenen die gelden, geldswaarden of goederen aan de Staat toebehorend, dan wel gelden in staatskas gedeponneerd, onder zich hebben of daartoe zelfstandig het beheer voeren, rekenplichtig zijn aan de Rekenkamer.

Voorts willen wij u attenderen op hetgeen vermeld staat in artikel 28 van de Wet Rekenkamer Suriname 2019, namelijk dat de Rekenkamer het recht heeft om alle informatie die zij noodzakelijk acht om haar onderzoek uit te voeren, bij u op te vragen.

Het zij bekend dat ongeacht welke functie wij bekleden binnen diverse instituties, verantwoording moet worden afgelegd aan belastingbetalers. Voor de toekomst kunnen wij wederom geconfronteerd raken met dergelijke situatie(s). Wij moeten dan een staat van dienst hebben dat zowel natuurlijke als rechtspersonen wederom bereid zijn als trouwe belastingbetaler hun bijdragen te leveren.

Bijlage 1: Overzicht goedgekeurde missiven naar ministerie

Ministerie	Datum	RvM #	Datum voorstel	Bedrag in SRD	Bedrag in USD
Financien	11/4/2020	357	11 april 2020 No. MFA 073-20 intrekking No. 246	50,000,000.00	
Natuurlijke Hulpbronnen	30/06/2020	985	26 juni 2020 No. NH 20/188 Geheim	21,000,000.00	
Openbare Werken, Transport en Communicatie	26/06/2020	929	23 juni 2020 No. MOW 693/20/Geh	2,451,095.94	
Openbare Werken, Transport en Communicatie	26/06/2020	930	23 juni 2020 No. MOW 694/20/Geh	15,000,000.00	
Openbare Werken, Transport en Communicatie	9/7/2020	1041	08 juli 2020 No. MOW 732/20/Geh		137,438.00
Regionale Ontwikkeling	2/4/2020	295	26 maart 2020 NO.18	29,350,315.00	
Regionale Ontwikkeling	20/04/2020	366	17 april 2020 No. 19-R	218,965.00	
Regionale Ontwikkeling	9/7/2020	1033	24 juni 2020 No. 28-R/Geh	4,864,800.00	
Ruimtelijke Ordening, Grond- en Bosbeheer	26/06/2020	932	24 juni 2020 No. RRGB 20.046 Geheim	65,231.48	
Ruimtelijke Ordening, Grond- en Bosbeheer	30/06/2020	991	24 juni 2020 No. RRGB 20.050/Geheim	120,710.23	
Ruimtelijke Ordening, Grond- en Bosbeheer	9/7/2020	1038	03 juli 2020 No. RRGB 20.051/Geheim	50,500.00	
Ruimtelijke Ordening, Grond- en Bosbeheer	9/7/2020	1039	07 juli 2020 No. RRGB 20.052/Geheim	73,895.75	
Ruimtelijke Ordening, Grond- en Bosbeheer	13/07/2020	1088	03 juli 2020 No. RRGB 20.054/Geheim	33,773.00	
Ruimtelijke Ordening, Grond- en Bosbeheer	14/07/2020	1090	13 juli 2020 No. RRGB 20.055/Geheim	761,464.56	
Sociale Zaken en Volkshuisvesting	2/9/2020	119A	27 augustus 2020 No.86/Geheim	14,980.00	
Sociale Zaken en Volkshuisvesting	2/9/2020	122A	02 september 2020 No. 094-20	39,600,000.00	
Volksgezondheid	13/3/2020	236	11 maart 2020 NO.167		65,261.37
Volksgezondheid	13/3/2020	237	11 maart 2020 NO.166		43,193.00
Volksgezondheid	16/3/2020	238	16 maart 2020 NO.179	300,000.00	
Volksgezondheid	16/3/2020	239	11 maart 2020 NO.169	6,300.00	
Volksgezondheid	16/3/2020	240	11 maart 2020 NO.168	8,500.00	
Volksgezondheid	23/3/2020	246	23 maart 2020 NO.196	50,000,000.00	
Volksgezondheid	23/3/2020	247	23 maart 2020 NO.197	226,935.00	
Volksgezondheid	30/3/2020	268	25 maart 2020 NO.200		747,453.28
Volksgezondheid	30/3/2020	270	25 maart 2020 NO.199	365,388.00	
Volksgezondheid	30/3/2020	271	26 maart 2020 NO.207	26,950.00	
Volksgezondheid	30/3/2020	272	25 maart 2020 NO.198		38,850.00
Volksgezondheid	6/4/2020	327	03 april 2020 No. 240	30,172.04	
Volksgezondheid	6/4/2020	328	03 april 2020 No. 219	6,700.00	
Volksgezondheid	6/4/2020	329	03 april 2020 No. 241	17,600.00	
Volksgezondheid	26/06/2020	934	24 juni 2020 No. 419 MVO/Geh	336,000.00	
Volksgezondheid	30/06/2020	996	26 juni 2020 No. 422 MVO/Geh	27,748.50	
Grondbeleid en Bosbeheer	28/10/2020	377A	22 oktober 2020 No. RRGB 20.091/Geheim	72,425.95	
Transport, Communicatie en Toerisme	28/10/2020	379A	15 oktober 2020 No. TCT/26/Geh.	126,000.00	
Sociale Zaken en Volkshuisvesting	5/11/2020	399	03 november 2020 No. 001/Geheim	6,777,450.00	
Sociale Zaken en Volkshuisvesting	5/11/2020	399	03 november 2020 No. 001/Geheim	7,923,500.00	
Onderwijs, Wetenschap en Cultuur	11/11/2020	446A	04 november 2020 No. R 238 Heg., gewijzigd exemplaar	631,929.60	
			Totaal (a)	230,489,330.05	1,032,195.65
			Koers CBvS		7.52
			Na conversie USD naar SRD (b)		7,762,111.29
			Totaal goedgekeurd bedrag (a+b)		238,251,441.34